

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/266/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818202330
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5818202330.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu JUDr. Q. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., W. XXXX/XX, proti žalovanému Ing. Q. N., nar. X.X.XXXX, bytom N., H. XXX/X, o zaplatenie 500 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 11C/55/2018-64 zo dňa 9. júla 2019 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 500 eur. Vychádzal z toho, že hoci vo všeobecnosti je plnomocenstvo jednostranným právnym úkonom splnomocniteľa, v konaní predložená listina (plnomocenstvo z 24.11.2014) má povahu dvojstranného právneho úkonu medzi splnomocniteľom (žalovaným) a splnomocnencom (žalobcom). Uviedol, že advokát s klientom za účelom právneho zastúpenia zvyčajne uzatvárajú zmluvu nazývanú ako zmluva o poskytovaní právnej pomoci. Takýto typ zmluvy „nie je nikde samostatne upravený“, preto je daná zmluva považovaná za zmluvu inomínatnú podľa § 51 Obč. zák. Typovo najbližšie dotknutej zmluve má zmluva príkazná (§ 724 a nasl. Obč. zák.). Okresný súd konštatoval, že zákon o advokácii, ani Občiansky zákonník neurčujú ako podmienku platnosti zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, ani dohody o odmene za právne služby jej/ich písomnú formu. Dodal, že aj keby si žalobca a žalovaný explicitne nedohodli odmenu za právne služby, bol by žalovaný povinný žalobcovi za poskytnutie právnych služieb uhradiť tarifnú odmenu.

2. V konkrétnostiach súdnej veci okresný súd ustálil, že súčasťou listiny - splnomocnenie zo dňa 24.11.2014 - je aj dohoda žalobcu a žalovaného o výške paušálnej odmeny za zastupovanie od prevzatia právneho zastúpenia v čase vyšetrovania trestného činu až do právoplatného skončenia celej veci. Ide teda o úplné vybavenie veci podľa § 5 písm. b/ Vyhlášky o advokátskych odmenách; takáto dohoda je v súlade aj s § 2 ods. 1, ods. 2 písm. b/ predmetnej vyhlášky. Okresný súd mal zároveň za to, že výška dohodnutej odmeny (30.000 eur) je adekvátne a neodporuje dobrým mravom. V tejto spojitosti uviedol, že je potrebné vychádzať zo škody uplatnenej v trestnom konaní, ktorá bola uvedená v obžalobe - 399.776,64 eur; k čomu je nutné pripočítať i „ďalšie náklady a ekonomické straty“, ktoré by v rámci prípadného núteného výkonu rozhodnutia utrpel žalovaný.

3. Okresný súd neakceptoval obranu žalovaného o tom, že nevedel, čo podpisuje. Žalovaný je totiž od roku 1998 nepretržite konateľom obchodnej spoločnosti, má teda viac ako 20 ročnú prax riadiaceho manažéra. V danej súvislosti okresný súd poukázal i na to, že výška odmeny sa „znovu objavuje“ v súhlase so substitučným zastúpením z 10.4.2017; pričom oba dokumenty majú len niekoľko odsekov. Zdôraznil, že predmetom aktuálneho konania je zaplatenie len sumy 500 eur, t.j. iba časti dohodnutej zmluvnej odmeny. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobcovi zaplatil formou barteru - balíkmi sena a poskytnutím služieb, tento jeho nárok okresný súd vylúčil na osobitné konanie. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v spore plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukazoval na to, že on ako klient so žalobcom ako advokátom žiadnu dohodu o zmluvnej odmene neuzatvoril; takúto vôľu neprejavil. Podpísané plnomocenstvo „predsa nemôže byť považované“ za dohodu o zmluvnej odmene podľa § 24 ods. 3 zákona o advokácii. Žalovaný mal za to, že dohoda o zmluvnej odmene musí byť samostatným právnym úkonom, teda nemôže byť len súčasťou plnomocenstva a zároveň vyžaduje písomnú formu. Zopakoval, že on by nikdy nepodpísal plnomocenstvo, keby vedel, že „obsahuje sumu 30.000 eur“. Tvrdil, že žalobca ho oklamal a okresný súd to ešte aj akceptoval.

5. Odvolateľ zopakoval, že žalobca zneužil situáciu, keď on (žalovaný) nemal pri podpise plnomocenstva okuliare, keďže za ním žalobca prišiel v nočných hodinách. Bol presvedčený, že vo vyšetrovacom spise a ani v súdnom spise týkajúcom sa jeho trestného stíhania nie je založená tá plná moc, ktorú žalobca predložil v súdnej veci. Žalobca doteraz neposlal žalovanému ani žiadne vyúčtovanie, resp. faktúru. Nepostupoval takýmto - inak pre účtovanie advokátskej odmeny obvyklým - spôsobom práve preto, že sám žalobca považoval 100 balíkov sena (v hodnote 4.000 eur) za svoju odmenu. V tejto spojitosti odvolateľ namietal znemožnenie preukázania jeho tvrdení postupom okresného súdu, ktorý dotknutý nárok žalovaného vylúčil na samostatné konanie.

6. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že so žalovaným veci ohľadom jeho zastupovania vždy vopred náležite prebrali, riadne a zrozumiteľne sa dohodli na cene, resp. odmene za právne služby. Podotkol, že žalovaný 2 krát potvrdil na listinách dohodnutú odmenu a kvalitu právnych nikdy nenamietal. Žalobca konštatoval, že v rámci zastupovania žalovaného v dotknutom trestnom konaní de facto zachránil jeho firmu pred zánikom. Zopakoval, že on nikdy osobne od žalovaného neprevzal 100 balíkov sena v hodnote 4.000 eur. Celkovo odvolanie protistrany vnímal ako účelové.

7. Na dotknuté vyjadrenie k (jeho) odvolaniu už žalovaný nereagoval.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a § 391 ods. 1 CSP.

9. Civilný sporový poriadok výrazne posilnil kontradiktórny charakter civilného procesu a zvýšil nároky prioritne na aktivitu strán sporu. To však neznamená, že konajúci súd sa ocitol iba v pozícii pasívneho pozorovateľa, ktorý zhromažďuje podania a písomnosti strán a z ich obsahu vyhodnotí, koho tvrdenia vyznievajú vierohodnejšie.

10. Takýto doslova „nezainteresovaný postoj“ vyznieva značne problematicky napr. vo vzťahu k ústnym vyjadreniam samotných sporových strán. Keďže aj v zmysle článku 12 Základných princípov CSP platí zásada ústnosti, okresný súd nariadil na prejednanie súdnej veci pojednávanie, ale v jeho rámci - keďže strany to výslovne nenavrhlí (nepoužili formuláciu navrhujeme vypočítať strany sporu) - nevykonali ich výsluch. Zo zvukového záznamu z pojednávania je však súčasne zrejmé, že okresný súd pomerne rozsiahlo „komunikoval“ so stranami i nad rámec toho, čo bolo uvedené v ich predchádzajúcich písomných podaniach. Sám pritom konštatoval, že hoci strany nebude vyslúchať, rozhodne (aj) podľa všetkého, čo odznelo na danom pojednávaní; t.j. prihliadne tiež na bezprostredné ústne prednesy strán.

11. Neprimerane pasívny postoj (výstižným je tiež pomenovanie z opaku; neaktívny postoj) konajúceho súdu následne vedie k situácii, keď výsledky dokazovania nie sú spôsobilé poskytnúť odpovede na také množstvo čiastkových otázok, že ustálenie skutkového stavu je nielen veľmi komplikované, ale v konečnom dôsledku i ťažko zdôvodniteľné. Krajský súd upriamuje pozornosť na § 150 ods. 2 CSP, ktorý oprávňuje súd požiadať strany o ďalšie skutkové tvrdenia. Uvedené je významné práve v takých prípadoch, akým je súdená vec, kde strany produkujú hraničné minimum relevantných skutkových tvrdení; osobitne o zásadnej skutkovej otázke - o uzavretí dohody o zmluvnej odmene. Jedinečné skutkové okolnosti k tejto určujúcej otázke zaznievajú vo vyjadreniach oboch strán len akoby okrajovo bez náležitej konkretizácie (miestom, časom, osobami...) tvrdeného skutkového deja.

12. Krajský súd vyhodnotil postup okresného súdu ako nie náležite dôsledný z hľadiska účelu súdneho konania. Prílišná sústredenosť na formálno-právne súvislosti procesných úkonov a s tým spojené posunutie do úzadia vnímania ich obsahovej stránky v konečnom dôsledku spôsobili znemožnenie

vykonania procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Keďže sa jedná o nedôslednosti týkajúce sa prvotných „etáp“ sporu, ktoré sú z podstaty veci vlastné súdu prvej inštancie, nebolo možné napraviť ich v konaní pred odvolacím súdom.

13. Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe v konaní bude primerane využiť svoje procesné oprávnenia na dostatočné ustálenie skutkového stavu; pričom zohľadní i nižšie vymedzené poznámky odvolacieho súdu. Uvedené, samozrejme, neznamená, že okresný súd má prevziať aktivitu za sporové strany; pokiaľ nesplnia svoje procesné povinnosti (osobitne v otázke jednoznačných skutkových tvrdení, resp. protitvrdení), budú znášať s tým spojené následky vyjadrené v meritórnom výsledku sporu.

14. Bez ohľadu na rozoberaný určujúci záver vedúci v súdnej veci k zrušeniu napadnutého rozsudku krajský súd dodáva niekoľko poznámok.

15. Vylúčením vzájomnej žaloby žalovaného na samostatné konanie nedošlo k znemožneniu žalovanému preukázať, že medzi ním a žalobcom už žiadna pohľadávka neexistuje. V rámci konania o vylúčenej vzájomnej žalobe totiž žalovanému (v danom konaní v pozícii žalobcu) zostali zachované všetky jeho procesné oprávnenia. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že podľa informácie o šetrení zo súdnych registrov dotknutá vec bola na

Okresnom súde Námestovo vedená pod sp. zn. 5C/45/2019, pričom predmetné podanie bolo uznesením zo 6.11.2019 odmietnuté; ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.12.2019.

16. Okresný súd správne ustálil, že dohoda o odmene za právne služby nemusí mať písomnú formu. Skutočnosť, že z teoretickoprávneho hľadiska je možné o nej uvažovať aj ako o samostatnom právnom úkone, neznamená, že nemôže byť súčasťou písomnosti obsahujúcej i iné právne úkony, resp. ďalšie zmluvné dojednania strán. Prioritné však je samotné ustálenie, či k dohode o cene právnych služieb (o odmene za zastupovanie) došlo; v doterajších konkrétnostiach súdnej veci, či bola súhlasne prejavená vôľa oboch strán o dojednaní konkrétnej výšky odmeny.

17. V tejto spojitosti samotný okresný súd v uznesení o zamietnutí sťažnosti žalobcu z 31.5.2019 (čl. 46 z opaku) konštatuje, že žalovaný popiera existenciu dohody o odmene advokáta (vrátane jej výšky) a v danom smere nemá (žalovaný) dôkaznú povinnosť.

18. Hoci ani jedna strana nepoužila výslovne termín „navrhujem dôkaz výsluchom strán“, (minimálne) z ústnych prednesov oboch tento dôkazný návrh vyplýva.

19. Písomnosť z 24.11.2014 (splnomocnenie; č.l. 3) nie je bezprostredne dohodou o cene právnej služby. Zatiaľ čo vo vzťahu k dojednaniu právneho zastúpenia sa používa prítomný čas („splnomocňuje, udeľuje...“) zodpovedajúci práve v daný okamih prejavenej vôli strán, v časti týkajúcej sa zmluvnej odmeny je použitý minulé čas „bola dohodnutá“; čo by korešpondovalo aj s tvrdeniami žalobcu (i v rámci odvolacieho konania), že k dohode o odmene malo dôjsť už predtým. Uvedené však odporuje záveru okresného súdu, ktorý - do značnej miery paradoxne - žalobca plne akceptuje.

20. Ohľadne súhlasu so substitučným zastúpením v trestnom konaní z 10.4.2017 (č.l. 4) samotný žalobca (podľa zvukového záznamu) na pojednávaní dňa 9.7.2019 uviedol „...taktiež seba som potreboval ubezpečiť, že to nemá vplyv na dohodnutú cenu obhajoby ako takej“. Dané konštatovanie - osobitne v spojení s vyjadrením, ktoré mu priamo predchádzalo a vo vzťahu ku klientovi/žalovanému sa týkalo ubezpečenia, že substitút je s vecou oboznámený - pomerne jednoznačne definuje práve žalobcu ako subjekt, ktorý mal záujem, aby sa formulácia týkajúca sa odmeny za zastupovanie stala súčasťou súhlasu so substitúciou.

21. Okresný súd sa síce vyjadril k tvrdeniu žalovaného, že nevedel, čo podpisuje, ale bez bližšej reakcie ponechal jeho tvrdenia o podpisovaní dotknutej písomnosti (splnomocnenia z 14.11.2014) bez okuliarov a v nočných hodinách, ktoré uvádza žalovaný fakticky od prvotného úkonu (odporu proti platobnému rozkazu) a ktoré žalobca žiadnym relevantným spôsobom nenamietal.

22. Ako výrok závislý od meritórneho výroku musel byť zrušený aj výrok o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. V novom rozhodnutí v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne okresný súd i o nároku na náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e j e** prípustné dovolanie.